

STENHUGGEREN

MEDLEMSBLAD FOR JYSK STENKLUB

39. årgang nr. 2

April 2013

Total nr. 140

Krebsdyrekspernten Sten L. Jakobsen fra Statens Naturhistoriske Museum holdt 9. marts sit foredrag om "Krebsdyrene i danskekalken" med flotte billeder og gode oplysninger om nye sider af krabbeforskningen i Danmark. Vi minder om turen til Sangstrup 26. maj – hvor du selv kan prøve at finde krebsdyr i bryozokalken. (Foto: SLJ og SBA).

Stenhuggeren: Medlemsblad for Jysk Stenklub

Formand:

Ingemann Schnetler, Fuglebakken 14, Stevnstrup, 8870 Langå 8646 7282
i.schnetler@mail.dk

Medlem af bestyrelsen og redaktør

Søren Bo Andersen, Engdalsvej 65A, 3.tv. 8220 Brabrand 2625 1733
geolsba@sol.dk

Medlem af bestyrelsen og kasserer

Jytte Frederiksen, Myntevej 16, 8240 Risskov 8617 4697
jytte@dichmusik.dk

Medlem af bestyrelsen

Linda Lægdsmand, Lyngvej 55, 8420 Knebel 8635 2740
lindakaj@gmail.com

Medlem af bestyrelsen

Hans J. Mikkelsen, Kjærslund 18, 8260 Viby J 8629 5518

Jysk Stenklub:GIRO 1217380, Myntevej 16, 8240 Risskov

Årskontingent i 2013/14:150 kr. for enkeltpersoner, 200 kr. for par.

Klubbens hjemmeside: <http://www.jyskstenklub.dk/>

Webmaster: Ingemann Schnetler

Medlemslisten: kan fås hos kassereren.

Klubblade fra andre klubber bedes sendt til formanden.

Indhold

Side 3	Kortfattet beslutningsreferat fra generalforsamlingen
Side 4	Formandens beretning 2013
Side 7	Nye medlemmer i Jysk Stenklub 2012/Stensav kan afhentes
Side 8	Mindeord over Alice Rasmussen
Side 9	Nekrolog over Eva Rudolf
Side 11	Fascinerende, forstenede fossiler
Side 13	Lidt om meteoritter og kæmpe-drønet over Ural
Side 21	Klubture og arrangementer i 2012
Side 22	Sommerudflugt, ny dato til Jegindø
Side 23	Invitation til samarbejde mellem danske stenklubber
Side 24	Fossiler af fugle hjælper forskere til at konsbestemme dinosaurer
Side 26	Vandmanden fra Stevns
Side 27-28	Kontingent 2013, værkstedet, program for Jysk Stenklub, klubture i foråret

Kortfattet beslutningsreferat af generalforsamlingen 9. marts 2013

Kassereren og dirigenten får regnskabet godkendt.

Som dirigent valgtes Børge Halkjær, og bestyrelsen takker ham for at styre mødet kyndigt og myndigt.

- Formandens beretning ved Ingemann Schnetler, trykt andetsteds i dette nummer af Stenhuggeren, blev godkendt.
- Regnskabet blev forelagt af kassereren, Jytte Frederiksen, og dette blev godkendt. Derefter fremlagdes budgettet for 2014 (efterretningssag).
- Ingemann Schnetler blev genvalgt (for 2 år) som formand.
- Til bestyrelsen genvalgtes (for 2 år) både Hans Jørn Mikkelsen og Søren Bo Andersen - bemærk, at 2 yderligere bestyrelsesmedlemmer, som fortsat sidder i 1 år er: Jytte Frederiksen og Linda Lægdsmand.
- Som 1. bestyrelsessuppleant (for 1 år) genvalgtes Henrik S. Jensen og som 2. suppleant (1 år) genvalgtes Pia Kamuk Nielsen.
- Som revisor (2 år) genvalgtes Birger Christensen - bemærk, at 1 yderligere revisor, som fortsat sidder i 1 år er: Børge Halkjær.
- Som revisorsuppleant (1 år) genvalgtes Kjeld Gade Sørensen.
- Kontingentet besluttedes uændret for det kommende regnskabsår, 2014: Enkeltpersoner 150,- kr og par 200,- kr.
- Indkomne forslag: Det blev foreslået, at turudvalget, som i et stykke tid alene havde bestået af Linda Lægdsmand, burde udvides. Henrik S. Jensen tilbød sig og blev af forsamlingen valgt ind i turudvalget.

Formandens beretning 2013

Ingemann Schnetler

Så er det igen forår ifølge kalenderen, og der er tid til et tilbageblik over det forløbne år i Jysk Stenklub. Det er samtidigt det næstsidste møde, inden vores stensamleraktiviteter kommer rigtig i gang. Foråret giver mange glæder!

Formanden aflægger beretning

Hvis vi ser tilbage på det forløbne år, har Jysk Stenklub har igen haft et godt år med gode aktiviteter i både sommer- og vinterhalvåret. Vores trofaste medlemmer er flinke til at møde op, hvad enten det er til sommerhalvårets ture eller vinterhalvårets foredrag. Med hensyn til medlemstallet har vi siden sidst haft en lille stigning, idet vi nu har 167 medlemmer. Vi har i flere år ligget på ca. 160, så det er dejligt, at der nu er fremgang. I det forløbne år er der kommet ikke færre end 19 nye medlemmer til.

En af grundene til vores stabile medlemstal er uden tvivl de mange fine ture, som Linda arrangerer. I 2012 har der således været ikke mindre end 9 ture af forskellig varighed og afstand, med i alt ca. 200 deltagere. Årets første tur var en strandtur til Fredericia i april, og i maj var der en 12 dages tur til England. Sommerudflugten i juni gik til Hjarnø, og i juli var der en firedages tur til Helgoland. I august deltog mange af klubbens medlemmer i Mols-træffet hos Linda og Kaj, og traditionen tro var der både en dejlig 'bjergtur' og derefter hyggeligt samvær med god beværtning. Der var også lejlighed til at se deres flotte fossilsamling. Tak for en dejlig dag til Linda og Kaj! Senere i august var der strandtur til Følle Strand, og i september var der en tredages

tur til Tyskland. Klubben deltog i det landsdækkende arrangement 'Geologiens Dage' med en tur til Dalbyover den 22. september. Årets sidste tur gik til Molermuseet og Ræhr/Sarup Grusgrav. Desuden havde vi en stand på Hasselager Messen i september. Tak til Linda for det store arbejde med at planlægge og gennemføre det flotte turprogram! Også en stor tak til Hans, Niels og Kaj for god og sikker kørsel med minibusserne!

I vinterhalvåret foregår vores aktiviteter på Åby Bibliotek samt i værkstedet på Sct. Annagades Skole. Til vore klubmøder forsøger vi at skaffe gode og aktuelle foredragsholdere, der kan give os mere viden om geologiens vidtfavnende område. I april havde vi et dobbeltforedrag af Martin Abrahamsson fra Gram Museum og undertegnede om danekræ fra Gram. I september havde vi traditionen tro ”årets fund”, og desuden berettede Erik Thomsen fra Geologisk Institut om foraminiferers 'intelligens'. I oktober holdt Richard Wilson et spændende mineralforedrag. Novembermødet blev holdt som en fejring af klubbens 40 års jubilæum. Ikke færre end 70 deltog i jubilæet, der bød på smørrebrød, bagværk, taler og underholdning samt et lotteri. Det var en festlig dag! I december havde vi vores traditionsrige og hyggelige julemøde med lagkage, lotteri og julemusik. I januar havde vi dublet salg og desuden foredrag af Michael Bak, der fortalte om mineraler fra Tsumeb, illustreret med en flot PowerPoint præsentation. I februar fortalte Henrik Madsen fra Molermuseet om de enestående skildpaddefund fra moleret. Endelig fortalte Sten Lennart Jakobsen inden denne generalforsamling om krabbefaunaen i Danienkalk. Også i denne sæson har vi haft en høj mødeprocent til klubmøderne, idet der ofte er over 40 deltagere.

Før foredragene på klubmøderne er der fra kl. 13.00 hyggeligt klubsamvær med stensnak, fremvisning af gode fund og bestemmelser af sten og fossiler. Jytte sørger for, at den nyeste geologiske litteratur altid er lagt frem, og Linda har lister med tilmelding til de kommende ture. Der har også været fine små udstillinger af mineraler, og det vil jeg gerne sige tak til Inger Clausen og Hanne og Sven Sønnichsen for. Også tak til Arne for udstilling af nye meteoritter i hans samling! Ved vore klubmøder er der altid en blomst på bordet ved foredragsholderen, og det vil jeg gerne takke Kirsten for.

Ved foredragene kan der være tekniske problemer. Ganske vist kommer stort set alle foredragsholdere med en USB-nøgle, som de har deres PowerPoint præsentation med på, men der kan alligevel være brug for teknisk udstyr og backup, hvis der er noget, der slår fejl. Arne er altid klar til at stille egen computer, projektor, mikrofonanlæg samt ekspertise til rådighed, så tek-

nikken altid fungerer. Desuden kan vi før foredragene nyde hans flotte diashows med billeder fra klubbens ekskursioner eller historie. Arne leverer også mange flotte fotos til vores hjemmeside. Alt dette vil jeg gerne sige Arne tak for!

Hans står for vores værksted på Sct. Annagades Skole og tager sig af indkøb, regnskab og vedligeholdelse af værkstedet og dets maskiner, så alt er i den fineste orden. Jeg vil gerne rette en stor tak til Hans for den store indsats!

Vi har stadig materiale fra nu afdøde Jytte Hillersborg og ligeledes afdøde Claus Hedegaard. Margit Schmidt har også skænket klubben fine mineralstykker, bl. a. fra Færøerne. Klubben er meget taknemlig for disse gaver, hvoraf en del er blevet brugt som gevinster ved julemødet eller solgt ved dubletsalget ved januarmødet eller på Hasselagermessen. Disse gaver har både givet klubben en god indtægt og glædet mange.

Jeg vil også gerne sige Jytte tak for, at regnskabet altid er i den fineste orden. Søren er altid parat til at hjælpe med tekniske problemer og bestemmelse af fossiler og sten, og det skal han også have en stor tak for.

Klubbens ansigt udadtil er først og fremmest vores klubblad Stenhuggeren. Vi har bladet med på messer og udstillinger, og det bliver sendt til landets andre stenklubber. Desuden kan klubblade fra og med foråret 2009 findes på vores hjemmeside som pdf-filer. Jeg modtager blade fra de øvrige stenklubber i landet, og jeg må sige, at vi har et meget flot og velredigeret klubblad, som godt kan klare sig med andre klubbers blade. Tak til Søren for et klubblad, der bliver stadig bedre!

Vores hjemmeside er under løbende udbygning og opdatering. Det er vigtigt, at klubben også her præsenterer sig godt og gør en god reklame for vores forening, da stadig flere finder informationer der. Vi får både spørgsmål og henvendelser om medlemsskab fra læsere af hjemmesiden. Et af dem var et forslag om på hjemmesiden at gøre opmærksom på nye opdateringer, og det forslag har jeg fulgt. Jeg vil også i år opfordre medlemmerne til at kontakte mig, gerne med en mail, hvis de har forslag eller gode ideer vedrørende hjemmesiden og dens indhold.

Vedrørende Sct. Annagades Skole ved vi på nuværende tidspunkt, at foreningerne skal være ude senest april 2014. Hvad der så skal ske med vores værksted, er indtil videre uafklaret.

Jeg vil gerne takke den samlede bestyrelse for godt samarbejde og veludført arbejde. Jeg vil gerne takke alle I trofaste medlemmer, der altid møder talrigt op til vores møder og ture og altid er parate til at give en hjælpende hånd i forbindelse med vores klubmøder og arrangementer.

Nitten nye medlemmer i Jysk Stenklub 2012

Klubben har medlemsfremgang, så der inden generalforsamlingen var 167 medlemmer. Vi byder alle de nye medlemmer velkommen og opfordrer dem til frit og frejdigt at henvende sig til bestyrelse eller andre klubmedlemmer – vi har en god tradition for at hjælpe hinanden – men det sikreste er at henvende sig selv 😊

Torben Arboe

Palle Holst

Ida Marie Duus Peitersen

Hanni Lund

Ragna Runge

Alex Brødsgaard

Anne-Grethe Smedegaard Jensen

Jane Knudsen

Astrid Halvorsen

Hans Ove Petersen

Kjeld Jensen

Lise Seidelin Fredebo

Michael Ottesen

Sven Erik Nielsen

Grethe Mørch Sørensen

Aase Nielsen

Henrik Andersen

Michael Bak

Cate Fureby

Stensav kan afhentes

Men det er vigtigt at fremhæve, at:

- jeg tror, at den er mere eller mindre hjemmebygget,
- jeg har aldrig tændt den (men ham, der havde den, har skåret i sten)
- den skal have en ny klinge, den der sidder, er stort set rustet væk
- og den vejer ad h..... til, det kræver et par rimelig stærke mænd at få den op fra kælderdybet (for ikke at sige at få den ind i en (stor) bil.

Det næstsidste kan man tydeligt se på det billede, jeg vedhæfter.

Kontakt:

Niels Laurids Viby, Jernbanegade 7, 8881 Thorso, tlf. 86967090

Mindeord over Alice Rasmussen

Ved *Søren Bo Andersen*

I husker sikkert alle, at vi for få måneder siden sammen kunne glæde os over, at en flittig og dygtig dansk fossilsamler ville blive hædret med Mary Anning-prisen. Det var netop Alice Rasmussen, som sammen med sin familie: manden, afdøde Henning Rasmussen, og sønnen, Leif Rasmussen, i utallige år havde samlet mange og fremragende fossiler især i Fakse Kalkbrud og ved Stevns Klint. Alice åbnede sit hjem og sine samlinger for interesserede, såvel andre fossilsamlere som professionelle videnskabsfolk. Hendes og familiens samling blev velvilligt stillet til rådighed for videnskabelig undersøgelse og bearbejdning, hvilket på den anden side så også resulterede i flere danekræ-udnævnelser.

Alice var i Irland for at modtage sin hædersbevisning den 17. december – på vej hjem i udrejseflughavnen blev hun ramt af et ildebefindende, som resulterede i, at hun skulle hospitalsundersøges inden afrejse. Den hjemlige fejring af hendes indsats kunne ikke afholdes og blev udsat indtil den 28. januar i år. Alice modtog da gratulanterne på Geomuseum Faxe efter egen mening i ”bedre helbred end i lange tider” – og så går der alligevel kun godt en måned, inden vi bliver orienteret om den triste nyhed om, at nu er hun her ikke mere. Hun sov stille ind. Uden tvivl sådan, som vi vel alle ønsker os herfra, men tilbage står Alice’s søn og datter med et stort savn; de har på ret kort tid mistet begge deres forældre. Vi andre savner også Alice for hendes store venlighed og rare væsen og så også for det faglige, naturligvis. Tilbage står dels taknemmeligheden over at have kendt hende og glæden over at vide, at hun trods alt nåede at modtage sin hædersbevisning og fejring af de mange års ekstraordinære indsats. Tak, Alice.

(Fotografiet er fra receptionen på Geomuseum Faxe, 28. januar 2013. Foto: Arne Dich)

Uddrag fra ”erindringerens billedbog” ved meddelelsen om EVA RUDOLFs død 27/1-2013 i en alder af 83 år

Nekrolog ved *Inger Clausen*

Eva Rudolf ved en studieaften i klubben i 1983.

For nogle år siden var Eva Rudolf et meget aktivt medlem af Jysk Stenklub, hvor hun sikkert stadig huskes for sin store interesse for mineraler og krystaller. Nogle af os i den noget ældre generation var sammen med hende deltager i klubbens velbesøgte studiekreds på Åby Bibliotek. Den findes ikke mere; men så er der andre billeder, der dukker op, og jeg vil fortælle lidt om nogle af dem. Det drejer sig dels om klubbture, dels om ture med kun få deltagere, som Eva i høj grad var initiativtager til, og som havde mål i både Finland, Sverige, Norge og på Færøerne.

Fra Finland huskes især en tur med Dolly, Dres, Eva, Florence og mig, hvor vi boede på Det olympiske Stadion i Helsinki ved ankomsten. Senere besøgte vi stenbrud i Outokumpo (hvor vi fandt kobbermineraler) og Haapaluoma (rød turmalin, lepidotit og spodumen). Vi fik også et sted lov til at finde flerfarvede spektrolitter i begrænset mængde.

Fra Sverige huskes specielt vores ophold i Kopparberg, hvor vi flere gange boede hos Ingemar Johansson. Vi var her Florence, Eva, Johan og mig. Eva og Florence lå i telt, mens vi andre benyttede vores folkevognsrugbrød, der var ombygget til camping. Vi lærte familien at kende ... også deres kæmpestore langhårede hund, som passede på alle, der lånte plænerne der. Ingemar anviste os altid nye steder at søge i ”jernbæltet”, hvor vi bl.a. også fandt fint galena (blyglans).

Fra Norge er det billeder fra en klubbetur, der dukker op. Stedet var Bamble, hvor der især var meget sort turmalin, og ved et besøg hos en lokal samler og indehaver af et meget interessant område, fik vi lov til at opsamle hver et stykke solsten at tage med hjem.

Fra en mere privat tur huskes – med gru – hvordan en kort afstand i luftlinje kunne udarte til et mareridt i bil, når der på en vejstrækning af 25 km skulle passeres 18 hårnålesving for at nå fra Hurdal (goehtit m.m.) ned til Eidsvoll (smaragd). Både Florence og jeg var køresyge; men hvad gør man ikke for at opleve?

Fra Færøerne er der en mere blandet erindring, dels om turen med tipvognstog 800 m ind i en tunnelboring til et vandkraftværk, dels vores møde med Martin Heinesen, geolog ved museet i Thorshavn. Vi kom langt omkring, når vi søgte efter findesteder og derfor også ind på en byggeplads ved en boring, hvor det viste sig, at Eva fra sin arbejdsplads kendte en af ingeniørerne. Han fortalte, at man inde i bjerget havde set noget fint, som man ikke vidste, hvad var, og det gav anledning til, at vi (denne gang Florence, Eva, Johan og mig) iført regnfrakke, hjelm, hammer og mejsel m.m. blev anbragt i en mandskabsvogn og kørt med et tipvognstog ind til en smal platform, hvor vi blev sat af i buldermørke, mens toget fortsatte ind efter materiale, der skulle ud. Vi fik ret kort tid til at hugge mest muligt ud af de fine zeolitter, som fandtes der og så være parat til at stige på toget igen, når det kom tilbage. Belysningen måtte vi klare med en lommelygte.

Det andet billede er fra en anden tur. Jeg havde i forvejen kontakt til Martin Heinesen (via Erik Schou Jensen som viste videre til en anden geolog i København, som, da ingen af dem kunne svare på mit spørgsmål om forstenet træ, havde sendt brevet videre til Martin Heinesen i Thorshavn). Fra Thorshavn var svaret, at det ikke fandtes deroppe; men jeg var velkommen til at besøge museet på en tur derop senere på året, så man måske kunne afgøre, hvad det var, jeg havde fundet. Vi var fire på den rejse: Florence, Eva, Jytte Hillersborg og mig. Eva troede ikke på det og ville ikke ind og gøres til grin. Jytte blev sammen med Eva, mens Florence gik sammen med mig. Vi mødte Martin Heinesen, og så fik ”piben en helt anden lyd” ... der var ingen tvivl om, at det faktisk var et stykke forstenet træ, jeg lagde frem. Senere på denne tur fandt vi flere steder med forstenet træ, og ved et senere møde med Martin Heinesen kunne vi omvise, hvor de var. Jytte blev overbevist, da hun selv fandt et bevis; men Eva godtog det dog ikke. Mine fund blev givet til museet i Thorshavn.

I sine sidste år var Eva meget syg. Jeg kan ikke sørge over, at hun fik fred til sidst, men kun glæde mig over alle de oplevelser, min ”billedbog” fortæller om, og sige Eva tak for dem.

Fascinerende, forstenede fossiler

Af *Søren Sliwa*

Siden de i 1990 fandt en mærkelig sten på stranden, har palæontologien været en fast del af Linda Lægdsmand og Kaj Bro Larsens liv. I dag er den ene sten blevet til flere tons fra hele Europa.

I deres lille hus på Mols er det ikke kun i jorden, at man kan finde sten. Langs bedene i haven, i glasmontrer i stuen og placeret op og ned af væggene i rummet over garagen er de fineste eksemplarer af over 20 års indsamlinger af fossiler udstillet.

Fascination startede under en tur på stranden nær Knebel, hvor de stødte på, hvad der lignede et fossil. Nogle venner, der vidste noget om palæontologi, afslørede at fundet var en trilobit, et uddødt leddyr. De fik vennernes samling at se, og derfra var de fanget, og der var ingen vej tilbage.

”Sådan nogen vil jeg dæleme også gerne ud og finde!”, sagde Kaj dengang, og sådan blev det. Siden har de været ved afsidesliggende strande både i Frankrig og England og ved enorme grusgrave overalt i Danmark og mange steder i Tyskland. Hvert år bruger de op mod to måneder, hvor de både søger og planlægger eftersøgningen af resterne af fortidens dyr, både inden- og udenlands.

Fossilerne forfører

De har hver deres ide om, hvad det er, der gør netop fossiler så interessante. Udover samværet med medlemmer fra Jysk Stenklub, så ligger deres drivkraft på to vidt forskellige områder. For Linda er det følelsen ved et fossil og lysten til hele tiden at vide mere.

”Vi har noget, der er over 300 millioner år gammelt, og det er du den første, der rører ved. Det synes jeg er fascinerende, og så er det også spændende at

Blandede fossilfund fra Eocæn i England

høre om, hvordan dyrene levede.” Drivkraften for hendes mand er dog noget anderledes.

”Det er jagten! Det er ikke sjovt, hvis du kan stå og skovle op. Det gjorde vi ned ved De Gaulle lufthavnen i Frankrig. Der lå det sådan, at du tog med en skovl, og så skovlede du fossilerne op. Det gad jeg ikke!”

Krabber i rækkevis fra Lyby Strand

Museum over garagen

For at have plads til de tons af fossiler de har slæbt med hjem fra deres ture, er loftet på garagen indrettet til et lille privat museum, hvor næsten hvert lille fund har sin egen historie. Alt er sirligt placeret, så de fossiler, der er fundet samme sted, ligger i en montre for sig selv.

På gulvet ligger det største stykke, der endnu er blevet bragt hjem. Et 42 kilo tungt forstenet stykke træ og yderligere to af næsten samme størrelse. Den store blev slæbt under store protester fra Linda gennem halvanden kilometer sand. De andre to hjalp Kajs 80-årige far derfor med. Et par dage efter fandt de ud af, at den gamle mand havde revet en muskel over, men i det mindste fik de det forstenede træ med hjem.

Deres lille museum er ikke noget, som alle kan komme ind og se. Hvis naboen holder rund fødselsdag eller vennerne fra stenklubben kommer på besøg holder udstillingen åbent, men ellers skal man være meget heldig, hvis man skal ind i Linda og Kajs eget fossilmekka.

”Hvis der kommer mange folk ind, kunne de nemt komme til at røre ved for meget jo.”

Lidt om meteoritter og kæmpe-drønet over Ural

Af Arne Dich

Fredag 15. februar kl. 9.20 lokal tid passerede en meteor henover millionbyen Chelyabinsk (Tjeljabinsk) lige øst for Ural-bjergene, på grænsen mellem Europa og Asien – den kom ind fra øst fra Alaska, og 32,5 sekunder efter at den gik ind i atmosfæren med 70.000 km i timen, eksplo-derede den i 30-40 km's højde. Den anslås til at have vejlet 10.000 tons og have haft en diameter på 17 meter.

Meteorens overlyds-fart og eksplosion udløste en trykbølge med en styrke svarende til 30 Hiroshima-bomber. Lysglimtet lokkede folk til vinduerne der blev sprængt da lyd-trykbølgen minutter senere nåede frem. 1.200 mennesker blev såret, heraf 50 alvorligt, af det knuste glas, og over 4.000 bygninger fik skader. Forsikringsselskaber har afslået at betale erstatninger for de knuste ruder, for meteorens passage var "Act of God" (force majeure), men myndighederne har påtaget sig opgaven.

Eksplosionen fik straks rygter til at svirre:

- Området har mange atom- og militære anlæg. Havde amerikanerne en finger med i spillet?
- En kendt asteroide 2012DA14 skulle samme dag passere tæt forbi Jorden. Kunne det være en løbsk "måne" til denne? (Kan afvises, da DA14 gik fra syd mod nord mange timer senere).
- Var der tale om en komet-eksplosion som den, der i 1908 lagde 80 millioner træer ned i Tunguska?
- Kunne objektet indeholde farlige virus udefra? Og hvorfor kunne den ikke opdages af teleskoper?

De ualmindelig mange og fine videoer af meteorens bane stammer dels fra overvågningskameraer, men navnlig fra bilers dashcams (sammenstødskameraer) der optager kontinuerligt gennem forruden (antallet af trafikuheld og -dræbte i Rusland er meget stort, og man stoler ikke på hverken medtrafikanter eller politi). Man har også observationer fra vejrstationer og -sattelitter.

Selvom astronomer holder øje med titusindvis af "løsgående" asteroider på en størrelse over 40 m og kender deres baner, så kommer sådanne "småsten" drønende uventet – dagens meteor kom oveni købet fra samme retning som den nys "oppegående" sol, en retning ingen kikkerter kan observere.

Hver eneste dag regner 100 tons stjerne-støv og -sten ned i atmosfæren. En

stor del brænder op og ses som stjernesud (hvis det er nat). Min-dre stykker når Jordens overflade, hvoraf 2/3 er hav, store landområder er dækket af skov eller øde bjerg-områder, og i beboede områder med bevoksning er meteoritter svære at finde. De vigtigste fund-områder af u-observerede meteoritfald er ørkener og isen på Antarktis.

Chebarkul-meteoritten er en chondrit

Omkring et 8-meter hul i isen på Chebarkul-søen 60 km vest for Tjeljabinsk fandt forskere dagen efter 53 millimeter-store stykker af meteoritten, og dykkere fandt et lidt større stykke med lidt af meteorittens smelteskorpe. Snart kunne man på et web-cam (internetkamera) følge undersøgelsen af meteoritten (underteg-nede fulgte længe spændt en æske med ubevægelige sorte klumper). Meteoritten har fået navn efter før-ste finde-sted, Chebarkul-søen, og er blevet bestemt som en stenmeteorit med et jernindhold på 10%. Den er nu sendt videre til undersøgelse i Moskva.

Ekspertene udtaler, at selvom størstedelen af meteoritten sikkert er brændt op, kan dele af meteoritten fra de sidste 100 års største fald være spredt over et måske 10 x 100 km stort område. Det er vigtigt at få under-søgt meteoritter hurtigt efter et fald, for de kan, ud fra deres sammensætning, hjælpe forskerne med at forstå betingelserne i det tidlige solsystem, og hvordan solsystemet har udviklet sig.

Chondritter er dannet for 4,56 milliarder år siden – snese af millioner af år før Jorden – af forskelligt støv og korn, og består af:

- chondruler (omkr. 1 mm kugler, oftest af opsmeltede silicat-mineraler),
- udfyldt af støv og CAI (calcium-aluminium indeslutninger, 2-3 mill. år ældre og noget af det ældste stof i sol-sy-stemet),
- metaller (hovedsageligt jern, både frit og i kemiske forbindelser)
- og undertiden spor af stjernestøv: interstellart, præsolart stof

Chondritterne er den ældste form for meteoritter. Chebarkul-meteo-ritten er en såkaldt L-chondrit (L=low iron) – den mest almindelige af chondritterne. Alle L-chondritterne stammer fra samme (u-opsmel-tede) asteroide der for længe siden blev knust ved at knalde ind i en anden asteroide. Faktisk kan russiske forskere her 14 dage efter faldet fortælle, at fundne stykker har smeltespor forårsaget af sammenstød, som har gjort Chebarkul-meteoritten ustabil og førte til dens sprængning i luften.

Det skal nævnes, at jern-meteoritter og A-chondritter (stenmeteoritter uden chondruler) stammer fra asteroider, der ligesom Jorden har været opsmeltede i en sten-kappe og en jernkerne.

Danske meteoritter

Maribo-meteoritten faldt lørdag 17. januar 2009. Ikke færre end 550 observationer af den lysende mete-ors vej over himlen blev indtastet på www.ildkugle.dk. På

grundlag af overvågningsvideoer, bl.a. fra Sverige og Holland og en tysk radar lykkedes det den tyske meteorit-jæger Thomas Grau at beregne meteorens bane, indsnævre fald-området, og med ihærdighed og stort held finde den lille knuste meteorit i en græstue, som han omhyggeligt gravede op og opbevarede på sit værelse, inden han leverede den til Geologisk Insti-tut.

Det viste sig at være en kul-chondrit, der er den ældste og mindst omdannede af chondrit-typerne og derfor rummer uvurderlige oplysninger fra solsystemets barndom. Fra den kommer ind i atmosfæren ændrer dens indhold sig, og den havde ligget inde i 20° varme, så flygtige stoffer og luftarter var fordampet. Alligevel har man fundet 25.000 forskellige organiske stoffer, bl.a. aminosyrer i den. Henning Haack fortæller i sin ny bog *Meteoritter* levende og detaljeret herom. Chebarkul-meteoritten blev fundet i sne og kulde, og forhåbentlig gav det de russiske videnskabsmænd nogle muligheder.

Andre danske meteoritter:

- **(Fyn, fald i 1654.** Der kendes i dag ingen stykker af meteoritten.)
- **Mern v. Præsto, fald i 1878.** 4 kg. Alm. chondrit. Høstfolk hørte en rullen i luften, et knald og et bump. Gårdejereren Peter måtte gribe hestene mens karlen Rasmus fandt den varme sten, der måtte bæres skiftevis i højre og venstre hånd.
- **Århus, fald 1951.** 720 g. Alm. chondrit. 2. oktober kl. 18.13 tegnede en ildkugle en 300 km lang bane i løbet af 15-20 sekunder. Fænomenet blev observeret fra Kalmar i Sverige, fra Holsten og fra det sydlige Norge. Det 100 km lange røgspor holdt sig i 15 min. belyst af den nedadgående sol. Den ene af Århus-meteoritterne (300 g) faldt ned gennem et bøgetræ på kystskrænten i Risskov og gik i 2 stykker, der blev samlet op af personer i nærheden. Den anden Århus-meteorit (420 g) blev fundet et par dage efter (på Barnowgrunden v. universitetet). Øjenvidner mente at have set flere stykker falde i Århus-Bugten. I Risskov er der rejst en mindesten på faldstedet.
- **Jerslev, Sjælland, 40 kg.** Jern-meteorit. Fundet 1976 under kabelgravearbejde.
- **Felsted, Sønderjylland, 13,5 kg.** Jern-meteorit. Fund 1977. Pløjet op af landmand Peter Jessen Juhler.
- **Agpalilik, Thule, på 15 tons** (verdens 6. største meteorit) står sammen med **Savik 1** (3 tons) i Geologisk Museum Gård. De er dele af Cape York meteoritten fra Thule i Nordvest-Grønland. Agpalilik blev hentet ”hjem” 1967 af Vagn Buchwald efter 4 hårde og dramatiske somre. Alle disse indgår i museets virkelig fine meteorit-samling og udstilling om Sol systemet.

Er meteor-fald farlige?

Meteoritten Chicxulub ved Yukatan-halvøen i Mexico menes at have været medvir-

kende årsag til dino-saurernes uddøen ved Kridt-Tertiærgrænsen for 65 mill. år siden. Men så store meteoritter er uhyre sjældne. I forrige århundrede gav Tunguskafaldet det største udslag på 5 Richter på jordskælvs-skalaen, og her 105 år efter måltet Chebarkul som 2,5 Richter.

I Chelyabinsk blev ingen ramt af meteoritten, men af glasskår. Såvidt jeg ved, er ingen men-nesker nogensinde kommet alvorligt til skade eller døde af at blive ramt direkte af en meteorit.

I 2003 var der overskrifter om, at mindst 20 mennesker var kommet til skade i landsbyen Kendrapara i Indien grundet et meteor-nedslag. En grundig søgning på nettet afslører, at 11 besvimed og kom på hospitalet med skader på øjnene af det kraftige lysglimt, da meteorit-stumper regnede ned. En 75-årig blandt dem døde senere. I en anden landsby mistede endnu en synet. BBC meddelte lakonisk: "Det eneste kendte døds-fald på grund af en meteor var en ægyptisk hund, der i 1911 havde det uheld at være på det forkerte sted på det forkerte tidspunkt. Syv årtier senere opdagede videnskabsmænd, at hunden var blevet ramt af en meteorit fra Mars." I Carancas ved Titicaca-søen i Peru faldt i 2007 en meteorit, der dannede et 15 m bredt krater, der hurtigt blev fyldt med vand. Folk der stimlede sammen om hullet blev dårlige, og i alt kom 600 mennesker under observation for hovedpine, svimmelhed og opkastninger. I pressen blev der skrevet meget om den mystiske rumsygdom – virus fra rummet? Meteoritter er kun svagt radioaktive og indeholder ikke giftstoffer i farlige mængder. Svaret var det enkle, at varmen og jordens indhold af arsen forårsagede de kvalmende dampe.

Jeg har engang set et billede af et kvindelår (!) - med et kæmpe blåt mærke fra en nedfalden meteo-rit, den eneste dokumenterede skade på et menneske (Alabama 1954). Der findes masser af billeder af skader på tage. Det kendteste er hullet i gara-getaget, hvor en meteorit var drønet igen-nem og videre ned gennem taget på en gammel bil, hvis salgspris til gengæld røg til himmels (også i USA).

Kan man købe Chebarkul-meteoritter?

Russiske myndigheder undersøger de mange annoncer, der på internettet allerede samme dag som faldet ud-bød "ægte" meteorit-stykker, og advarer mod at købe, da deres sammensætning og oprindelse er ukendt, og de bliver solgt uden tilladelse. Kun 2 laboratorier (i Moskva og Ural) kan udstede ægtheds-certifikater til Chebarkul-meteoritter. Men meteorit-samlere og -handlere strømmer til området. Rusland har ikke som Danmark en lov, hvor meteoritter er danekræ og skal afleveres. En video på BBC på ugedagen for faldet viser, hvordan geologer, meteoritjægere og lokale graver rundt om huller i sneen og finder masser af brud-stykker, nogle fisker endog med magneter i huller på isen på Chebarkul-søen.

Nantan-meteoritter blev dagen efter faldet udbudt på internettet som "Jern-nikkel meteorit med samme historie som Chelyabinsk-meteoritten". I kinesiske arkiver fra 1516 beskrives Nantan-meteor-faldet: "Stjerner faldt fra nordvest, 5-6 fold lange,

bølgende som slanger eller drager, klare som lyn og for-svandt på sekunder." Under Kinas "Store Spring Fremad" (1958) blev befolkningen opfordret til at finde og smelte jern til stål. Men "jern-stenene" ville ikke smelte i de lokale højovne på grund af deres høje smelte-punkt. Til-kaldte geologer kunne efterfølgende fastslå deres "himmelske" oprindelse.

På Hamborg-messen 2006 var en af de første meteoritter, jeg overhovedet købte, en Nantan, en lys, blank, valnødde-for-met metalklump. Hjemme igen kom jeg i tvivl, om den nu var ægte. Jern-meteoritter "skal jo være rustne". På nettet fandt jeg så mange, der lignede min – sammen med advarsler om, at de ville ruste og falde fra hinanden. Forkla-ringen: Mange af Nantan'erne er efter 450 år under mulde meget rustne, men når de større eksem-plarer bliver rensset, er kernen stabil, og man kan ovenikøbet se wiedmanstätten-krystal-strukturen udenpå uden polering og ætsning af et snit.

Nogle meteoritter (f.eks. min store Campo del Cielo) er så skadede af ophold i jorden, at de vil ruste eller fortsætte andre nedbrydningsprocesser og falde fra hinanden, hvis de ikke opbevares lufttæt med fugt-absorberende gel.

På internettet og de store messer er der altid nye eller nyfundne meteoritter at købe. I mange år har jern-meteoritterne Sikhote-Alin, Gibeon og Campo del Cielo været almindelige, og der er utal-lige sten-meteoritter fra fund navnlig i Sahara. Blandt nyhederne, jeg kunne tage med hjem fra Hamborg sidst, var Gao-Guenie-meteoritter fra Burkina-Faso (fald 1960) og Gebel-Kamil-meteoritter fundet omkring et krater i Ægyptens ørken, der var opdaget på Google-Earth. Mon ikke Chebarkul-meteoritter dukker op næste gang i Hamborg?

NOTE 1: En meteoride farer rundt i verdensrummet indtil den rammer atmosfæren, så hedder den en meteor, og rammer den jordoverfladen, kaldes den meteorit. Man skelner mellem meteor-fald og -fund. Fal-dene er observerede af mennesker.

NOTE 2: Kan man selv finde meteoritter? Selvfølgelig, chancen er lille, og der er mange forvekslings-muligheder. "There are meteorights and meteowrongs". Her er link til en fremragende fortegnelse af ikke-meteoritter:

www.meteorites.wvustl.edu/meteorwrongs/meteorwrongs.htm

Litteratur og Links:

Henning Haack: Meteoritter, Gyldendal 2012. Fremragende og letlæselig indføring i de himmelske emner. 170,- kr. her: www.geologi.snm.ku.dk

A. Andersen m.fl. Geologisk Museum 2006: Solsystemet. Flot Udstillingskatalog, der ligger på Geolo-gisk Museums hjemmeside som pdf til gratis download.

www.geologi.snm.ku.dk/udstillinger/solsystem/

www.dichmusik.dk/Meteorit.html Her ligger billeder af min samling af meteoritter, tektitter, impak-titter, m.m. med forklaringer samt masser af Links. (Bemærk: stort M i Meteorit.html)

Anku Silver and Stones ApS

er flyttet til nye lokaler (i nabohuset til den gamle forretning)
Godthåbsvej 128, 2000 Frederiksberg.

Vi er leveringsdygtige i:

Maskiner og materialer til stenslibning - Værktøj, maskiner og tilbehør til guld/sølvsmedearbejde - Metaller, kæder, fagbøger, monteringsmaterialer, gaveæsker - Knive, materialer, træ o.a. til knivmageri - Halvfabrikata som vedhæng, låse, øskner, fingerringe m.m. - Facetslebne sten, cabochoner og indfatninger hertil - Perlekæder samt enkelte perler - Stenkæder samt enkelte sten - Gaveartikler, smykker og meget andet

Hjemmeside: www.anku.dk med link til www.anku-netbutik.dk
Åbningstider: Tirsdag - onsdag - torsdag: 11-17.30 eller efter aftale.

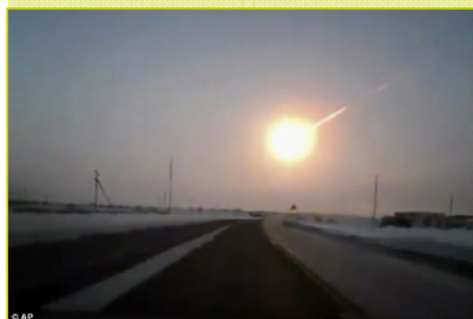
Med venlig hilsen

ANKU Silver and Stones ApS - Godthåbsvej 128
2000 Frederiksberg tlf.: (+45) 3887 4170
mail: anku@anku.dk

www.norskmeteornettverk.no bringer aktuelt nyt fra oven, videoer fra Chelyabinsk, forklaringer på mete-o-rit-typer etc.

www.YouTube.com har masser af spændende videoer om Chebarkul, meteoritter, kraterer o.s.v.

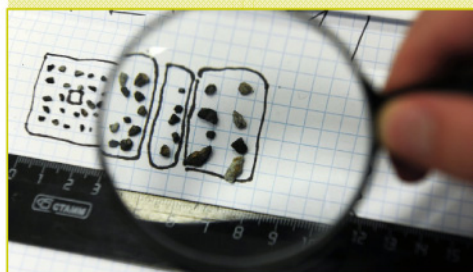
www.bbc.co.uk/news/world-europe-21552923 Her ligger video om meteorit-jagt. BBC 22. febr. 2013.

Ildkuglen over Chelyabinsk, Ural

Skader på Zinkværket

De først fundne stumper af Chebarkul-meteoritten

Maribo-meteoritten

*Nedslagsbullet i
Chebarkul-søen*

Fund vist på BBC 22.februar 2013

BORIS VASILIEV
Meteorite hunter

*Aarhus meteoritterne oven på
Demokraten fra 19. okt. 1951.
Foto: Hanne Teglbjuss*

Klubture og -arrangementer i 2012

Dato	Antal Deltagere	Destination
15.04.	19 pers.	Strandtur: Fredericia /Hyby
12 dage 03.05. - 14.05.	12 pers.	Isle of Sheppey/Kent/Essex
30.06.	22 pers.	Sommerudflugt / Hjarnø
4 dage 09.07. - 12.07	20 pers.	Helgoland
11.08.	30 pers	Mols-træf m/"bjergtur"
25.08.	14 pers.	Strandtur på Følle Strand
3 dage 14.09. - 16.09.	21 pers.	Misburg Kalkgrav Groß Pampau + Istids-Museet
22.09. Geologiens Dag	45-50 pers.	Dalbyover Kalkleje v/Ingemann Schnetler
06.10. - 07.10.		Stand på Hasselager-Stenmessen
20.10.	13 pers.	Molermuseet på Mors Ræhr/Sarup Grusgrav
10.11.	70 pers.	40 års klub-jubilæum

OBS !!!! Datoen er ændret

**Jysk Stenklubs sommerudflugt 2013 til Jegindø
Lørdag d. 06. juli**

MORS

Denne gang går turen nordpå til den lille ø på 3x6 km i den vestlige del af Limfjorden.

Også denne gang bliver der mulighed for en hestevognstur på 1½ time rundt på øen.

Efterfølgende spiser vi middagsmad på Æ' Skipperhus, og så er det tid til at komme ud at kigge på strandene.

Vi kører i minibus fra PS Biler, Søren Frichs Vej 47, kl 08.00

Turpris ca. 350 kr

Tilmelding og betaling senest 01. maj til Linda Lægdsmand

tf: 8635 2740 el. 5051 0055 el. mail: lindakaj@gmail.com

***Klubben har modtaget en opfordring.
Kontakt bestyrelsen, hvis du kunne tænke dig at bidrage!
Invitation til samarbejde mellem danske stenklubber***

6 marts 2013

Hjælp til selvhjælp

Vær med til at bevare fælleskab og klubliv omkring interessen for Geologi i Danmark. Hjælp med at viderebringe nyttig information, der kan være til inspiration og glæde for andre danske stenklubber.

Eksempelvis:

Åbne ture i jeres lokalområde, rejser til geologiske lokaliteter, nyheder om fund og fundsteder, spændende foredragsholdere, stenmesser, nye udstillinger på museer, boganmeldelser m.m.

Metoden er som følger:

- Samarbejdet skal være omkostningsfrit og administrativt simpelt. Ingen bestyrelse og ingen økonomi.
- En kontaktperson findes i hver stenklub, gerne formand eller bestyrelsesmedlem.
- Kommunikation foregår via mail.
- Der laves en fælles mail liste over klubber og kontaktpersoner.
- Ændringer af kontaktpersoner, mail, adr. m.m. oplyses til kontaktperson listen.
- Mail listen forventes at være aktiv fra dag 1 og endelig udbygget om et halvt år dvs. 1. september 2013 og selvkørende herefter.
- Den enkelte klubs kontaktperson står for at viderebringe relevant information til stenklub - samt at sortere og udsende det indkomne materiale til egen stenklubs medlemmer.
- Ansvar for udsendt materiale ligger hos afsenderen.

Kom med på mail listen

Send følgende informationer til Tina & Steen Stanley Olsen fra Trilobiten, på mail: sci-fi.steen@hotmail.com for at komme med på listen.

- Navn på stenklub:
- Kontaktperson:
- Mail adr.:
- Tlf. nr.
- Evt. forslag til et navn for samarbejdet og ideer til indhold

Dette samarbejde tilbydes hermed til alle danske stenklubber og interessegrupper, håber at mange vil tage del i fælleskabet.

Med venlig hilsen

***Den Fynske Stenklub v. Bent Nielsen & Trilobiten,
Falsters Stenklub v. Steen Stanley Olsen***

Snart kan palæontologer kønsbestemme de forhistoriske kæmper. Her ses kraniet af en tyrannosaurus-unge. GETTY IMAGES

Fossiler af fugle hjælper forskere til at kønsbestemme dinosaurer.

Han eller hun? Hidtil har det været umuligt at kønsbestemme dinosaurer, men nu kan forskerne finde svaret i de gamle knogler.

Af Mine Suurballe, Experimentarium

Kilde: MetroXpress 28. januar 2013

På Chicago Natural History Museum står Thomas og Sue. De er ikke museumsvagter eller guider – de er dinosaurer. Men selvom ”Thomas the T.rex” lyder godt, så er det måske ikke helt korrekt, for indtil nu har man faktisk ikke vidst, hvilke dinosaurfossiler der er hanner eller hunner.

Palæontologer fra Chicago Natural History Museum har nu fundet ud af, at man kan kønsbestemme en tidlig fugl fra kridttiden ved at sammenligne med vor tids fugle.

I en ældgammel sø i den nordøstlige del af Kina er fundet mange hundrede fossiler af den 125 millioner år gamle *Confuciusornis sanctus*, der mest af alt ligner en forvokset grå finke med tænder. Ud af de hundredvis af eksemplarer var omkring halvdelen udstyret med såkaldte pralefjer i form af to lange fjer på halen.

Pralefjer kender vi for eksempel fra vor tids hanpåfugle, der viser deres imponerende halefjer for at tiltrække hunnerne.

Det mente mange palæontologer også var tilfældet med hannerne af arten *Confuciusornis santus*, mens andre mente, at den anden halvdel af fuglene simpelthen havde mistet de lange halefjer i søen efter de blev begravet.

Hule knogler

I undersøgelsen af de mange fossiler opdagede palæontologerne, at den pralefjerløse halvdel af de forhistoriske fugle havde en speciel knoglestruktur, som i moderne fugle kun ses hos hunnerne.

”Tilstedeværelsen af denne type knogle på et individ uden pralefjer beviser, at den har været en hun. Det er en særlig knogletype, som hunfugle danner for at kunne trække calcium ud til æggeskallerne. De udfylder simpelthen deres knoglehulrum med knoglevæv, og får derved mere kompakte knogler end de fleste andre fugleknogler, som jo er hule” forklarer palæo-biolog Eliza Jarl Estrup, der arbejder på Geocenter Møns Klint.

Fuglenes forfædre

Tiden vil vise, om Sue og Thomas har fået forkerte navne i forhold til deres køn, og palæontolog Jesper Milàn, der er museumsinspektør på Geomuseum Faxe, mener, at den nye opdagelse måske snart vil gøre det muligt at bestemme kønnet på mange andre og større dinosaurer. Men først og fremmest ser han dette som endnu et bevis på, at dinosaurerne er fuglenes forfædre.

Vandmanden fra Stevns, Danekræ 640

Af museumsinspektør Jesper Milån

Lånt fra Østsjællands Museum, Nyhedsbrev Nr. 53, marts 2011.

I foråret fandt undertegnede den ene halvdel af et mystisk fos-sil i skrivekridtet ved Korsnæb Odde ved Rødvig, og ugen efter fandt Thomas Hansen og Søren Kristensen den anden halvdel af fossilet. Fossilet tiltrak sig stor opmærksomhed, da det ikke lignede noget, der tidligere var kendt. Fossilet er rundt, 13 cm i diameter og består af en central ring, der er inddelt i otte felter og en ydre ring, der består af otte lober. Selv om fossilet ikke umiddelbart kunne identificeres, så repræsenterede det tydeligvis en ny, ukendt type organisme fra Skrivekridtet, og derfor blev det erklæret for Danekræ (DK 640).

Forslagene til hvad det kunne være var mange. En koloni af østers? svampe? En blæksprutte, der ligger med armene rullet sammen omkring sig? Men blandt de mange bud på, hvad det kunne være, var der også nogle, som fore-slog en vand-mand, og her skulle det vise sig, at sandheden måske ligger. Efter omtalen i mediernes af det mystiske fund, viste det sig, at tre amatørgeologer (heriblandt Ellen Andersen fra Jysk Stenklub) havde fundet lignende fossiler, som alle viste den samme karak-teri-stiske inddeling i otte felter.

Netop den inddeling fik den tyske geolog Lothar Vallon, der siden efteråret har været tilknyttet Østsjællands Museum som gæste-forsker, til at fortolke fossilet som en vandmand. Det

Fortsættes s. 27

Michael Bak

Collector of Fine Mineral Specimens

I øjeblikket masser af fine og sjældne mineraler til salg fra min samling (tidl. Claus Hedegaard) - bl.a.:

- *Mere end 50 forskellige zeolite-mineraler*
- *Malachite, Azurite, Cerussite fra Tsumeb, Namibia*
- *Sjældne mineraler fra hele verden*

Overvejer du at sælge din samling ?

Med kontakt til samlere og forhandlere i USA og Europa kan jeg tilbyde dig den bedste pris for din samling af fine mineraler og gode enkeltstykker.

Kontakt Michael for en vurdering og et tilbud

Altid kontant betaling

Kærdalen 16 - 3660 Stenløse - Tlf. 23 21 15 43

michaelbak@worldofminerals.dk

viste sig, at fossilet lignede fossile vandmænd fundet i stenbruddene ved Solnhofen i Tyskland, og ved at sammenligne med både fossile og nulevende vandmænd var det muligt at rekonstruere fossilet som en vandmand.

Fossile vandmænd er uhyre sjældne, da en vandmand populært sagt består af 99 procent vand og 1 procent mand, og derfor har meget små chancer for at blive til et fossil. Der er da stadig også en del uløste spørgsmål omkring bevaringen af fossilet, der skal kigges nærmere på i fremtiden.

For at få en ide om, hvordan dyret kunne have set ud i live, har modelbygger Esben Horn fra 10Tons Aps, fremstillet en meget flot og livagtig model af, hvordan vandmanden kunne have set ud. Den flotte model blev til med støtte fra Metro Schrøder Fonden, og fra påske 2012 er fossilet udstillet på Stevns Museum sammen med den smukke rekonstruktion. (Se foto).

KONTINGENT 2013

I decembernummeret af Stenhuggeren sidder et girokort til indbetaling af kontingent for 2013. GIRO 121 - 7380

- Enkeltpersoner kr. 150
- Par kr. 200

Kontingent skulle være indbetalt inden generalforsamlingen - det kan nås endnu, men hurtigst muligt, tak.

Giv besked, hvis medlemskabet ikke ønskes fortsat. Det sparer foreningen for udgifter og besvær.

HUSK at melde FLYTNING til kassereren. Et postkort eller en mail til jytte@dichmusik.dk sikrer, at Stenhuggeren kommer frem uden forsinkelse.

Venlig hilsen fra *Kassereren*

Værkstedet på Skt. Anna Gade Skole: Åbningstider

v/Hans Jørn Mikkelsen, Kjærslund 18, 8260 Viby J.	8629 5518
Tirsdage kl. 16.00-19.00 slibning v/ Helge Skajaa.	3040 0003
Torsdage kl. 19.00-22.00 slibning/sølvarbejde.	
Holdet lukkes indtil videre.	
Onsdag kl. 19.00-22.00 (kun efter aftale).	8615 4613

Husk af hensyn til de låste døre at ringe besked om, at du regner med at komme på værkstedet den og den dag.

Priser :
 Brug af slibeværksted 20 kr. pr. gang.
 Brug af sølvværksted 10 kr. pr. gang.

Afsender:
Jysk Stenklub
Myntevej 16
8240 Risskov

Program for Jysk Stenklub forår 2013

Lørdag den 13. april

Klubmøde på Åby Bibliotek. Foredrag ved museumsinspektør, ph.d. Jesper Milan, Geomuseum Faxe: På dinosaurjagt i Grønland. (Se foromtale i december 2012 bladet.)

Klubture i foråret 2013 (tilmelding, se inde i bladet)

21. april

Strandtur til Ballehage v/Blommehaven, Aarhus (i december 2012 bladet)

9.-12. maj

4 dage til Faxe, Stevns og Falster (i december 2012 bladet)

26. maj

Strandtur til Sangstrup Klint (i december 2012 bladet)

NY DATO 6. juli

Sommerudflugt til Jegindø (i vestlige del af Limfjorden) (i dette blad)

10. august

Invitation til Mols-træf hos Linda og Kaj i Knebel (i december 2012 bladet)

F
E
B
R
U
A
R

M
Ø
D
E

AL DELTAGELSE I FORENINGENS AKTIVITETER SKER PÅ EGEN REGNING OG RISIKO

Deadline for septembernummeret af STENHUGGEREN er den 2. august 2013.

Materiale sendes til Søren Bo Andersen. (geolsba@sol.dk)

Ved ankomst til møderne på Åby Bibliotek efter kl. 14.00, hvor dørene bliver lukket, kan man benytte klokken til højre for døren.

Husk selv at medbringe nødvendig proviant til møderne.

Fra kl. 13.00 er der åbent for handel, bytning, stensnak og "sten på bordet". Mødet starter kl. 14.30.

